

Ibiza

Formentera

Uitgeverij ANWB

Inhoud

Het belangrijkste eerst

blz. 4

Dit is Ibiza

blz. 6

Ibiza in cijfers

blz. 8

Eten en drinken

blz. 10

Het kompas van Ibiza

15 manieren om je onder te dompelen in het eilandleven
blz. 12

Eivissa en omgeving

blz. 15

Eivissa blz. 16

Die 'ouwe' heeft een hoop meegemaakt – **Eivissa's Dalt Vila**
blz. 21

Marina Botafoch blz. 26

Sant Rafel blz. 29

Talamanca blz. 31

Legendarische clubs – **Privilege en Amnesia**
blz. 32

Ses Salines blz. 37

Zoute ervaring – **Ses Salines**
blz. 40

Het westen rond

Sant Josep

blz. 43

De kust van Sa Caleta tot Es Vedrà blz. 44

Magische plaatsen – **Sa Caleta, Cala d'Hort en Es Vedrà**

blz. 46

De kust van Es Vedrà tot Cala Comte blz. 49

Ibiza's bergwereld – **dagtocht naar Sa Talaia**

blz. 50

Sant Josep blz. 52

Sant Agustí des Vedrà blz. 53

Sant Antoni en het oosten

blz. 55

Sant Antoni de Portmany blz. 56

Soundtrack van de zons-
ondergang – **Café del Mar**
blz. 58

Santa Agnès de Corona blz. 61

De natuur roept – **Plá de Corona**
blz. 62

Sant Mateu d'Albarca blz. 64

Sant Miquel de Balansat blz. 65

8 Water bij de wijn –
rond Sant Mateu
blz. 66

Portinatx blz. 69
Rond Sant Joan de Labritja blz. 69

9 Orgies en mysteries midden
in het bos – **de grotten van
Es Cuieram**
blz. 70

10 Ontmoetingsplaats en insti-
tuut – **de hippiemarkt**
blz. 74

Sant Carles en omgeving blz. 76

**Santa Eulària en het
midden**
blz. 79

Santa Eulària des Riu blz. 80

11 De weerkerk van Santa
Eulària des Riu – **Puig de
Missa**
blz. 82

Santa Gertrudis de Fruitera
blz. 85

12 Eén weg, vele keukens –
Restaurant Road
blz. 88

13 Vesting schrijft architectuur-
geschiedenis – **Balàfia**
blz. 92

Formentera

blz. 95

Vrijheid, blijheid blz. 96
La Savina blz. 97
De noordpunt blz. 98

14 Het Caraïbisch gebied in het
klein – **Platja de Migjorn**
blz. 100

Sant Ferran de ses Roques blz. 102
Sant Francesc blz. 103
Es Caló de Sant Agustí blz. 105

15 Lichtpunten aan het eind van
de wereld – **Far de la Mola
en Far de la Barbaria**
blz. 106

Reisinformatie blz. 108

Hoe zegt u? blz. 114

Register blz. 115

Fotoverantwoording blz. 126

Colofon blz. 127

Herinner je je deze nog? blz. 128

Het belangrijkste eerst

Ibiza zelf ontdekken

Als je alleen naar Ibiza gaat om te feesten, doe je jezelf en het eiland tekort. Zo krijg je immers nauwelijks iets mee van de rest van deze zo veelzijdige plek. Steek dus een bloem in je haar, trek je wandelschoenen aan en geniet, bijvoorbeeld van een van de zesenvijftig officiële baaien – de tijd om te chillen en feesten komt vanzelf!

De hamzaak

Onder de aan het plafond hangende hammen bij Costa in **Santa Gertrudis** is iedereen gelijk. Dit is ook in de winter een toplek: je warmt je binnen aan het gezellige vuur en bewondert de schilderijen waarmee lokale kunstenaars hun rekening hebben betaald.

Waar de Moren ommuurden

De mooiste plek van Ibiza is wat mij betreft het Moorse waterstelsel **Es Broll**, diep in het binnenste van het eiland. Het dient nog steeds als bron en 'bevrucht' de omgeving. Dat is van verre te zien aan de vele sinaasappel- en citroenbomen. Midden in het bos, doodstil en magisch.

Mijn favoriete suikerklontjes

Het kubusarrangement **Balàfia** ligt aan een straat die Restaurant Road wordt genoemd (ter hoogte van Juanito gaat een weg vol gaten omhoog). Als iemand trouwde of voor nageslacht zorgde, kwam er simpelweg een blokje bij – en klaar was de Bauhaus-voorloper. Vervolgens komt keuzestress om de hoek kijken – kies je voor de lokale of de internationale keuken?

Puur pan-Aziatisch

Ook het platteland verrast keer op keer. Bijvoorbeeld met **Bambudha**, een stukje Thailand op Ibiza. Het restaurant, geopend door een lokale globetrotter, biedt niet alleen heerlijk eten onder een bamboekoepel, je kunt er ook erotische kunst bewonderen. Uiteraard ontbreekt de typische Ibiza-chill-outmuziek niet.

Go west for sunset!

Lig je niet aan de westkant van het eiland op het strand, pak dan voor het begint te schemeren je spullen en volg de rest van de strandgangers naar een chill-outplek waar je de zon in zee kunt zien zakken. Je krijgt er synchrone dj-dramaturgie bij, applaus van het publiek en niet zelden spontane feestjes. In **Café del Mar** is men tegenwoordig helaas meer bezig met selfies dan met chillen. Ertegenover, bijvoorbeeld bij Kumharas of aan de Cala Conte, is het veel gezelliger ...

Naakt in de wind

Als het gaat om een zorgeloos ontspannende vakantie is **Formentera** de overtreffende trap van Ibiza. In plaats van clubs, inspannende activiteiten en bezienswaardigheden afvinken hang je hier gewoon de hele dag bij de **Pirata Bus**. Nou, vooruit, af en toe huppel je het 'Caraïbische' water van **Platja de Migjorn** in en met de scooter kun je heerlijk over de zandpaden crossen. Niets moeten, niets nodig hebben – geen reis, maar vakantie!

Ibiza is ...

Ook al is het prachtige fotoboek van Anke Rice meer iets voor de koffietafel, *Living in Style Ibiza* laat je de coolste interieurs van het 'witte eiland' zien – en hoeveel goede smaak de eigenaren (of binnenhuis-architecten) hebben.

... zo veel meer dan alleen feesten!

Jens Rosteck vertelt in *Mein Ibiza* (alleen in het Duits) over de soms surreële geschiedenis van het eiland en geeft inzicht in de vele parallelle werelden ervan. Als je Duits goed genoeg is, is dit perfect sfeervol leesvoer voor op het strand.

Zie je op Ibiza deze man, spreek hem dan aan en vertel hem over je mooiste vakantiebelevnis. Dat maakt de volgende editie van deze gids weer levendiger en actueel.

Vragen? Ideeën?

Laat het me weten! Mijn adres bij de ANWB:

anwbmedia@anwb.nl

Dit is Ibiza

Al tijdens de daling naar Ibiza (80 procent van de gasten komt per vliegtuig) is het met een blik uit het raampje duidelijk: Ibiza is heel anders dan grote broer Mallorca. In plaats van bergen en brede, platte hoogvlakten van het grotere (lat. *major*) eiland ligt daar onder je in zee een bolvormige kluit vol heuvels met duizenden witte puntjes: de typische kubusvormige gebouwen zijn de reden dat Ibiza het witte eiland wordt genoemd. Plots rijst langs de kust een bruin, ommuurd fort op – de oude stad van Ibiza-stad, de Dalt Vila. Het vliegtuig draait. Onder je liggen nu spierwitte velden. Dit zijn de zoutmeren die het eiland welva- rend maakten. Nog steeds boven water begint de piloot met de landing. Het vliegveld voelt net zo provinciaal aan als dat van Mallorca dertig jaar geleden. Rij je naar de stad, dan schijnt het enorme billboard van het nieuwe Hard Rock Hotel op *party beach* Platja d'en Bossa je al tegemoet – daar loegee je niet om eens goed te slapen. Je ziet de huurauto's van je medepassagiers her en der een zijweggetje nemen. Misschien rij je zelf over pikdonkere, met kuilen bezaaide wegen waar geen eind aan lijkt te komen naar je finca of agriturismo. En dan ben je er. De geur van dennen heeft nauwelijks je neus bereikt, de smaak van wijn, aioli of verse kruiden hoeft maar even je tong te beroeren en je voelt je thuis.

Vier kwarten en een kleine zus

Ibiza is alles behalve monothematisch. Het eiland werd na de herover- ring door de christenen (Reconquista) in 1235 verdeeld in vier kwarten (*cuartons*). Deze vormen in grove lijnen vandaag de dag nog steeds de grenzen van de vier grote gemeenschappen van het eiland: Sant Antoni de Portmany, Sant Joan de Labritja, Sant Josep de sa Talaia en Santa Eulària des Riu. En dan zijn er nog de hoofdstad Eivissa en het kleine buureiland Formentera. Alle cuartons hebben hun eigen speciale eigenschappen. Kort door de bocht kun je het volgende zeggen. **Sant Josep de sa Talaia** in het westen staat bekend om zijn strand-*kioscos*: eettentjes die inmiddels zijn uitgegroeid tot volwaardige restaurants. In het noorden, rond **Sant Antoni de Portmany**, moet je even oppassen voor lawaaiige Britse toeristenroedels, maar de vele stranden in de buurt bieden een rustgevende balans. In het noordoosten, rond **Sant Joan de Labritja**, is het heerlijk rustig. Hier is de natuur het meest met rust gelaten, net als de hippies – een vredig gevoel verspreidt zich over de uitgestrekte valleien, met hier en daar een finca. Wat een verschil met het oeroude, typisch Spaanse stadje **Santa Eulària des Riu** met zijn noordelijke golf-, feest- en campingzones en hoofdstad **Eivissa**, waar toeristen en jetset elk hun eigen plek hebben. De toeristen schuifelen door de oude dame Dalt Vila, de jetset laat nog een flesje champagne aanrukken op een jacht in **Botafoch**. En iedereen wacht geduldig op de volgende veerboot naar **Formentera**. Het 'kleine zusje van Ibiza' is nog precies zoals het oude hippie-eiland Ibiza dertig jaar geleden was: alles wat je nodig hebt past ineens weer prima in het sporttasje dat je op de

Buurt in opkomst: Eivissa's voormalige visserswijk Sa Penya.

scooter tussen je voeten klemt. Lucht, liefde en tal van wijsheden krijg je er bij de borrel gratis bij.

Waar ben ik toch terechtgekomen?

Misschien heeft Ibiza zijn enorm liberale karakter wel te danken aan de vele culturen die het eiland de afgelopen drie millennia voorbij heeft zien komen: Grieken, Carthagen, Romeinen, Moren en natuurlijk Spanjaarden (Catalanen). En of je nu een toerist, een hippie, homo of *all of the above* bent, op Ibiza ben je altijd welkom – en bij een langer verblijf word je niet alleen getolereerd, maar opgenomen als een aanvulling op de gemeenschap. Het meest typerende gezegde dat op Ibiza de ronde doet, luidt niet voor niets ‘Spreek geen kwaad over je buurman, dan zal hij het ook niet doen over jou’. Die manier van denken heeft het eiland gevormd toen rond de jaren 30 de eerste Britse toeristen nog in de haven werden begroet met een ferme handdruk. Maar hij deed ook opgeld toen Ibiza voor Franco vluchtende slachtoffers van de burgeroorlog opnam, de hippies via het eiland ontsnapten aan de in hun ogen sociale beperkingen van het vasteland en de feestbeesten en technofanaten ten volle wilden genieten van hun nieuwe muziekstromingen. Of zoals Will, het hoofdpersonage uit Nick Hornby's roman *About a Boy* (Ned. *Een jongen*) het verwoordt: ‘Als echt elk mens een eiland is, wil ik Ibiza zijn.’

Laten we het zo zeggen: al sinds mensenheugenis op het eiland wonende drop-outs en technoliefhebbers die er slechts kort verblijven en de naam van hun hotel voor de zekerheid maar op hun arm schrijven, zijn de twee polen waartussen je op Ibiza mooie dingen kunt beleven. Je vakantie zal in elk geval afwisselend zijn, wat je ook komt doen.

Ibiza in cijfers

0

verkeerslichten zijn er op Formentera.

1

op de lijst van de Top 110 clubs ter wereld staat vaak Space op Ibiza. Verderop staan meestal ook wel legendes als Pacha, Amnesia en Ushuaïa.

4

plaatsen op Ibiza zijn UNESCO-Werelderfgoed: de oude stad van Eivissa, Dalt Vila, de carthaagse necropool Es Puig des Molins, de nederzetting Sa Caleta en het beschermde natuurgebied Ses Salines.

5

campings en twee in elkaar overlappende golfterreinen zijn er op het eiland.

12

druiven eet men wanneer het oude jaar overgaat in het nieuwe - bij elke klokslag één. Dat zou geluk brengen voor het nieuwe jaar.

17

kruiden van het eiland zitten maximaal in de Ibiza-variant van het likeur Hierbas.

20

procent van de inwoners komt uit het buitenland.

56

baaien heeft Ibiza officieel.

82

kilometer ten noordoosten van Ibiza ligt Mallorca. 87 kilometer ten noordwesten van het eiland begint het Spaanse vasteland.

210

kilometer kust telt Ibiza maar liefst.

572

vierkante kilometer bedraagt de oppervlakte van het eiland (Formentera 82,5). Het is ongeveer een vijfde van het formaat van Mallorca.

14.000

mensen kunnen tegelijkertijd uit hun dak gaan bij 'superclub' Privilege. Op een gemiddelde avond komen er zo'n tienduizend.

90.000

euro bedraagt het gemiddelde bruto-inkomen op de Balearen - het hoogste in Spanje.

150.000

mensen wonen permanent op Ibiza en Formentera.

1.600.000

toeristen bezoeken Ibiza gemiddeld per jaar. De helft daarvan zijn Britten, gevolgd door Duitsers, Italianen en Fransen.

300
zondagen verwennen
Ibiza en Formentera elk
jaar.

Eten en drinken

Een grove *sobrasada*-worst in plakjes, olijven, knoflook, kruiden en wijn bij een 'potje' van vis en vlees – dat vinden ze op Ibiza het lekkerst. Dankzij de talloze immigranten is het plaatselijke culinaire landschap beïnvloed door keukens uit alle windstreken. Dit heeft gezorgd voor een smakelijke *MediterrAsian Style* en een cosmopolitische restaurantscene op het hele eiland – je smaakpapillen krijgen op Ibiza weinig rust!

Een typische lokale maaltijd begint met bij een wijntje geserveerde groene *olives* (meestal in tijm), aioli en brood. De volgende gang is een stevig vleesgerecht of mogelijk een visschotel en de maaltijd wordt gecompleteerd met een stuk *flaó*, gebak van ei en schapenkaas dat sterk gekruid is met anijs en verse munt, of een stuk *greixonera*, puddinggebak dat wordt bereid met *ensaimades* – een soort kofiebroodjes. En om ervoor te zorgen dat het allemaal goed zakt, ontkurkt de trotse gastheer vervolgens nog een *frigola* (tijm-lijkeur) of een *hierbas*, de typische likeur van het eiland. Spaanse tortilla's, paella's en visgerechten zijn net zo makkelijk verkrijgbaar als pizza of sushi.

Aziatische invloeden

De nieuwste keukenvariant is de lichte *MediterrAsian Style* zoals die wordt ge-

serveerd in de *kioscos*, *chill-outs* en hippe restaurants aan de Platja des Jondal, in de Cala Caleta, bij Pacha Restaurant en bij Bambuddha. Bijvoorbeeld ceviche (rauwe, gemarineerde witvis) met mais, passie- en drakenvrucht en sinaasappel-Camparikandij met een dressing van bloedsinaasappel, tijgermelk en koriander. Anders nog iets?

Restaurant Road

Goed eten kun je op het hele eiland, maar aan **Restaurant Road** (► blz. 88) en in de buurt van restaurantdorp Santa Gertrudis kun je het hele culinaire spectrum van Ibiza ervaren.

Tapas, heerlijke kleine hapjes

De keuken van Ibiza is ook te beleven in een notendop – of in elk geval in een bakje, als tapas. Tapasbars serveren vis,

DÁT IS TYPISCH!

Arròs de matances: vleeschotel met rijst, meestal met varkensvlees, maar ook wel met duif of paddenstoelen.

Arròs a la marinera: de plaatselijke paellavariant; rijstgerecht met zeevruchten.

Borridda de rajada: visgerecht met rog, aardappels, visbouillon, amandelsaus, knoflook en een scheutje pastis of absint.

Caldereta de Llagosta: soep van langoesten.

Empanades: met vlees, vis of erwten gevulde pasteitjes.

Guisat de peix: visstoofschotel.

Peix sec: gedroogde vis, de bacalao van Formentera. Het gaat meestal om kathaai of rog, die op bomen te drogen wordt gelegd (► foto blz. 96). De vis wordt vaak in salades verwerkt.

Sofrit pagès: stevige, saffraangele boerenstoofschotel, die wordt bereid met lam, kip, aardappels, ui, paprika, bonen en knoflook.

Culinaire klassieker om mee te beginnen: brood, aioli en olijven.

vlees, aardappels en groente – moeders laat alle varianten uit de keuken verschijnen. Je drinkt er een *copa* (glaasje) wijn of bier bij. Populair is *pa amb tomate* (brood dat wordt ingewreven met olijfolie, tomaat en knoflook) met daarop luchtgedroogde *pernil serrà* of zelfs *pernil ibèric*, ham van het zwarte varken. Ook wordt het brood soms belegd met sardines.

Ibiza cool nakoken? Niets is eenvoudiger. Voltijdsbewoner, dj en cateraar Sid Shanti kookt voor Puff Daddy en Jamie Oliver en publiceerde een boek met de beste recepten van het eiland. Uiteraard zorgt hij zelf voor een passende soundtrack. **Glorious Ibiza Food (& Music!)**, Loft Publications 2013.

Zeker proeven: Hierbas

Ibiza's *hierbas* (Spaans voor kruiden) is heel wat anders dan de zoete of juist zure (limoncello!) likeurtjes van het vasteland. Veel restaurants en bars stoken hun hierbas zelf. Daarbij gebruiken ze talloze lokale kruiden. Een glaasje ervan brengen ze vaak samen met de rekening ter tafel. Hierbas zou gezond zijn en zelfs liefdesverdriet kunnen genezen!

Voor eigen parochie

Ik ben geen liefhebber van eretitels als 'De beste pizza van de stad', dat laat ik over aan andere mensen. De beste paella van Ibiza wordt volgens eigen zeggen bereid bij **Es Boldado** op de punt van Cala d'Hort. Toni van **C'an Cosmi** in Santa Agnès beweert dat hij de beste tortilla van het eiland serveert – als je hem gelijk geeft, zet hij trots een extra glaasje hierbas op tafel. De legendarische **El Bigote** biedt iedereen op z'n minst een *sofrit pagès* of *guisat de peix* (niet tegenstribbelen). Normale koffie serveert hij niet, alleen *café caleta* (koffie met likeur, citroen en suiker).

Het kompas van Ibiza

15 manieren om je onder te dompelen in het eilandleven

4

Magische plekken – Sa Caleta, Cala d'Hort en Es Vedrà

5

Ibiza's bergwereld – dagtocht naar Sa Talaia

magnetisch

Rendezvous
met een genet

'IK WEET OOK
NIET WAT ZO GAAT
GEBEUREN'

Mooi maar!
Bizar!

VINTAGE-BIO

CAN'T
UNSEE

Les Peluts'
de langharigen

Helemaal
in het
wit

6

Soundtrack van de
zonsondergang – Café
del Mar

7

De natuur roept –
Plá de Corona

8

Water bij de wijn –
rond Sant Mateu

9

Orgies en mysteries
midden in het bos –
Es Cuieram

11

De weerkerk van
Santa Eulària des
Riu – Puig de Missa

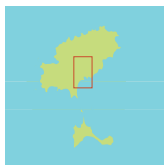
10

Ontmoetingsplaats
en instituut – de
hippiemarkt

Eivissa en omgeving

Zelfs als je vakantie puur om zee en zon gaat, móét je de hoofdstad van het eiland bezoeken. Om onder het genot van een lekker ijsje een actuele krant uit eigen land te lezen op de boulevard of om te zien hoe te haastig geparkeerde SUV's tegenover de aanlegsteiger van de boot naar Formentera worden weggesleept. Voor de toerist die geïnteresseerd is in historie en cultuur is er een prachtige oude stad te ontdekken en wie komt om te feesten zal blij zijn dat in Eivissa ook bars en een aantal clubs te bereiken zijn zonder auto.

Eivissa F 6

Eigenlijk heten zowel stad als eiland sinds de 'Catalonisering' Eivissa, maar omwille van de vele toeristen wordt alleen de vijftigduizend tellende hoofdstad zo genoemd. Feniciërs, Grieken, Romeinen, Moren, Catalanen, Engelse, Duitse en Italiaanse toeristen: vreemde culturen bepalen sinds jaar en dag het stadsbeeld. Toeristen moeten niet teleurgesteld zijn: Eivissa heeft zandstrand noch havenromantiek. Als je echter via weinig spectaculaire, typisch Spaanse wijken richting het water loopt, vind je tussen de boulevards, de skeletgraven van de Puig des Molins en de slechte buurten meer dan voldoende afwisseling.

BEZIENSWAARDIGHEDEN

Slenteren

De **Dalt Vila** (1-6 ► blz. 21), de door UNESCO 'gekroonde' oude stad die het beeld van Eivissa bepaalt, is boven elke twijfel verheven – hier móét je heen. Door het kleine aantal bars, winkels en restaurants is het onderste deel ervan echter een soort openluchtmuseum dat is afgesloten van de rest van de stad. Naast de stadsmuren zijn vooral de pas in 1936 (door een val van een ezel!) ontdekte **Punische grafkamers** 10 erg de moeite waard. Deze beslaan een hele heuvel ten westen van de Dalt Vila. Ook bezienswaardig is de **Puig des Molins**, waarop net als in Don Quichotes tijd nog vier molens staan – alleen dit kwartel is overgebleven van de vele die er tot de 15e eeuw met hun wieken draaiden. De **Carthaagse tombes** die eronder liggen vormen met een oppervlakte van zo'n 50.000 m² en ongeveer 3500 grafkamers het grootste Carthaagse kerkhof ter wereld – en de belangrijkste reden dat Ibiza volgens de UNESCO Werelderfgoed is.

Voor je je in de spookachtige graven van de necropolis stort en bang laat maken door plastic skeletten, kun je naar het nieuwe **Monografisch Museum**, dat alleen al de moeite waard is vanwege de architectuur. Het maakt onderdeel uit van het archeologisch museum in de Dalt Vila (► blz. 21) en heeft waarschijnlijk de uitgebreidste verzameling Punische vondsten in het Middellandse Zeegebied. Onder meer een grote verzameling Tanit-figuren, waaronder die uit de grotten van Es Cuieram in het noorden, waar tal van hippies ze tot op de dag van vandaag vereren – de Punische godin van de vruchtbaarheid pronkt op talloze alternatieve Ibiza-vlaggen. Daarnaast geeft het museum een interessant overzicht van de verschillende manieren waarop diverse culturen omgaan met de dood.

Via Romana 31, tel. 971 30 17 71, www.maef.es, apr.-sept. di.-zo. 10-14, 18-20, okt.-mrt. di.-za. 9-15 uur, zo. 10-14 uur, toegang tot de hypogea € 3

Levendige kunstscène: in de oude stad ...

De samenstellers van het **Museu d'Art Contemporani d'Eivissa** 7 (MACE) richten zich op de levendige kunstscène op het eiland, met tentoonstellingsafiches uit de jaren zestig of exposities over kunstenaarsenclave Grupo Ibiza

In Eivissa is je auto zó weggesleept, en niet alleen bij de grote clubs. Een grote parkeerplaats vind je achter de gebouwen tegenover de veerhaven (aangegeven). Kort parkeren is mogelijk op plekken waar parkeerautomaten staan (maximaal 2 uur, strenge wegslepregeling). Als je iets te laat bent, heb je tot een uur na afloop van de parkeertijd de kans om met de AD-knop op de automaat ter plekke een boete te betalen.

De Dalt Vila van Eivissa, de oude stad, wordt regelmatig feestelijk uitgedost.

59. Een deel van het museum is het gerenoveerde appartement van de Duitse Ibiza 59-oprichter Erwin Bronner, die zo'n vijftig huizen in Bauhaus-stijl ontwierp op het eiland. Daarnaast zijn hier archeologische fundamenteën uitgestald die terugvoeren tot 600 v.Chr. (het oorspronkelijke gebouw stamt uit de 18e eeuw).

Carrer Ronda Narcís Puget, bij de Baluard de Sant Joan, www.mace.eivissa.es, apr.-juni, sept. di.-zo. 10-14 en di.-vr. 17-20 uur, juli, aug. di.-zo. 10-14 en di.-vr. 18-21 uur, okt.-mrt. di.-vr. 10-16.30, za., zo. 10-14 uur

... en daarbuiten

Ken je dat gevoel van plaatsvervangende schaamte dat je bekruipt wanneer je een lokale galerie betreedt en ziet dat de muren volhangen met middelmatige olieverfschilderijen? Dat zal je bij **Lune Rouge 8** en **Art Projects Ibiza 9**, vlak bij het MACE, niet gebeuren. Hier werken locals samen met gerenommeerde 'artists in residence'. Met een beetje geluk vindt tijdens je bezoek net een kunstontbijt plaats, waarop je makkelijk 'in touch' kunt komen met curatoren.

Lune Rouge: Carrer Alcalde Bartomeu Rosello' Sala, 7, www.lunerougeibiza.org; Art Projects

Ibiza: Carrer Alcalde Bartomeu Rosello' Sala, 9B (ernaast), www.artprojectsibiza.com; beide di.-zo. 15-21, okt.-apr. 12-18 uur

ETEN, SHOPPEN, SLAPEN

Overnachten

In de oude stad van Eivissa zou ik alleen logeren tijdens een huwelijksreis. De paar hotels die er zijn, zijn klassiek, traditioneel en erg romantisch – prima voor de huwelijksnacht, minder geschikt voor een vakantie. Niet alleen vanwege de prijs, maar ook omdat deze hotels niets te maken (willen) hebben met strand en zee. Nee, hier resideer je in luxe kamers en geniet je van een levensstijl zoals in grote steden. Vooral zakenlui logeren dan ook in de Dalt Vila.

Hoog boven de stad

La Torre del Canónigo

De 'kanonnentoren' is een uit de 14e eeuw stammend designhotel met acht kamers en twee appartementen hoog boven de stad. Het sfeervolle hotel beschikt over een zwembad en een *chill area*, vanwaar Eivissa zich ontvouwt

EIVISSA

Bezienswaardig

- 1 Plaça de la Catedral
- 2 Castell Almudaina
- 3 Santa María de les Neus
- 4 Museu Arqueològic
- 5 Carrer Pere Tur
- 6 Capilla de Sant Ciriac
- 7 Museu d'Art Contemporani
- 8 Lune Rouge
- 9 Art Projects Ibiza
- 10 Punische grafkamers

Overnachten

- 1 La Torre del Canónigo
- 2 El Corsario
- 3 La Ventana
- 4 Residencia Parque
- 5 Hostal Marblau

Eten en drinken

- 1 Ca N'Alfredo
- 2 La Plaza
- 3 El Olivo Mio
- 4 La Oliva
- 5 Pastis Ibiza
- 6 Sa Vida
- 7 Ibiza Food Studio

- 8 Locals Only
- 9 Out of Time
- 10 Wine&Pasta
- 11 La Brasa
- 12 Es Tap Nou
- 13 Cafeteria Montesol
- 14 Cafè Mar y Sol
- 15 Miretti

Winkelen

- 1 Librería Vara de Rey
- 2 Adolfo Dominguez
- 3 Get Dirty Lab
- 4 NYC Ibiza
- 5 Aniseta F. de Licores
- 6 DC-10
- 7 Amnesia
- 8 Pachà Merchandising
- 9 Custo Barcelona
- 10 Mango
- 11 Holala
- 12 Divina

Uitgaan

- 1 Teatro Pereya
- 2 Incognito
- 3 Anfora
- 4 Samsara
- 5 La Muralla
- 6 The Dome

in al zijn glorie. Restaurant Kyupiddo serveert Japanse fusiongerechten.

Carrer Mayor, 8, tel. 971 30 38 84, www.latorre delcanonigo.com, apr.-dec., 2 pk € 180-480

Zeeroverschol El Corsario 2

De zware, kreunende houten deur uit 1642 is een niet zo stille getuige uit de tijd dat hier een paleis stond van Barbarijse zeeroovers. Tussen toen en nu fungeerde het huidige boetiehotel een tijdje als thuishaven van kunstenaarscollectief Ibiza 59. Die stijl wordt hier gevierd in een moderne pop-glamsfeer. Aristoteles Onassis heeft hier overnacht met Jackie, al is dat inmiddels een flinke tijd geleden. Kamers in Oudmoorse stijl met een soms wat benauwende moderne interpretatie. In de winter worden ze

warm gehouden met een gezellig haardvuur. Veel kamers kijken uit op de haven – nummer 15 heeft het beste uitzicht.

Carrer Ponent, 5, tel. 971 30 12 48, www.el corsario-ibiza.com, 2 pk € 100-160

Klassieker La Ventana 3

Idyllisch in de bovenstad gelegen, postmodern gerenoveerd hotel. Lichte, luchtig ingerichte kamers met uitzicht op palmbomen en de stadsmuur. Restaurant waarvan de kok zijn vak prima verstaat.

Avinguda za. Carrossa, 13, tel. 971 39 08 57, www.laventanaibiza.com, 2 pk € 90-240

Mooi en voordelig Hostal Residencia Parque 4

Rustig boetiehotel aan de Plaça des

Parque met lichte designkamers. Ontbijt met uitzicht op de Dalt Vila en verbinding met het plein door het open voorportaal. Erg goed, prima geprijsd restaurant. Je kunt hier ook terecht voor kaartjes voor de grote clubs en boottochten en voor appartementen in het binnenland.

Plaza de Parque, 4, tel. 971 30 13 58. www.hostalparque.com

Overzicht

Hostal Marblau

Op 500 m van het centrum ligt, verstopt achter een oude molen, het eerste hostel van Ibiza – met een fantastisch uitzicht op de stad en de zee. De eenvoudige accommodatie hoog boven de stad heeft 28 onderkomens, waaronder tien appartementen met uitzicht op de Plaça d'en Bossa.

Los Molinos, Puig des Molins, tel. 971 30 12 84, www.marblauibiza.com, in de winter gesloten, 2 pk € 50-80

Eten en drinken

Oudgediende

Ca N'Alfredo

Wat inrichting betreft nu niet bepaald trendy of hip, maar het oudste restaurant van het eiland – in 1934 geopend door Alfred, die was gevlucht uit nazi-Duitsland – is nog steeds een van de beste. Wees niet bang: ondanks de achtergrond wordt hier geen zuurkool met worst geserveerd; de kaart is typisch Ibiza.

Passeig de Vara de Rey, 16, tel. 971 31 12 74, www.canalfredo.com, hoofdgerecht € 20-25

WOLKENALARM

Een dagje rondlopen in een Spaanse stad kan hartje zomer nogal inspannend zijn. Het is dan ook beter om je wandeling door Eivissa te bewaren voor die ene bewolkte dag waarop het op het strand net even wat minder lekker is. Maar de korte pauze van het strandleven, de tijdelijke terugkeer naar de beschaafde wereld, hoef je natuurlijk niet te vullen met alleen cultuur. Het is minstens zo fijn om meer materialistisch te genieten op de Passeig Vara de Rey. Of om lekker te snuffelen tussen de boeken in de **Libreria Vara de Rey** **11** (Passeig de Vara de Rey, 22, dag. 8-23, winter 8.30-21.30 uur) en te genieten van een verse espresso – op klassiek-koloniale wijze bij **Cafeteria Montesol** **13** in het schitterende Hiltonhotel met dezelfde naam (Passeig Vara de Rey, 2) of in het populaire trefpunt **Café Mar y Sol** **14** (Avinguda Ramon Tur/hoek Carrer Llus Tur i Palau). Of van een bolletje ijs van de beste salon in de wijde omgeving, **Miretti** **15** (Paseo Maritimo, 2, dag. 12-1.30 uur, € 2 per bolletje). Rond de Passeig bevinden zich verder diverse designerboetieks en talloze eettentjes.

Nummer een op het plein

La Plaza **2**

Een van de betere restaurants van de stad met een internationale keuken die is voorzien van lokale accenten. Klein, maar fijn.

Plaça de Vila, 18, tel. 971 30 76 17, www.laplazaibiza.com, in de winter gesloten, hoofdgerecht € 14-25

Frans

El Olivo Mio **3**

Rita Sachs heeft naast Sa Punta in Talamanca (► blz. 36) ook dit toprestaurant in de Dalt Vila. Fijne Mediterrane gerechten.

Plaça de Vila, 9, tel. 971 30 06 80, www.elolivoibiza.org, apr.-okt., hoofdgerecht vanaf € 24

Stevig en heerlijk

La Oliva **4**

Geef het bij een afspraak goed door, zodat je disgenoten niet per ongeluk staan te wachten bij Olivo Mio een deur verderop. Het eten is echter zeker niet met elkaar te vergelijken. Populair zijn de gerechten in een zoutkorst, vooral de vis.

Carrer sa Creu, tel. 971 30 57 52, www.laolivaibiza.com, apr.-okt., hoofdgerecht € 18-20

French zonder fries

Pastis Ibiza **5**

Het kleinood aan de Plaça des Parques biedt aansprekende, met veel liefde bereide Franse gerechten – de eigenaar staat zelf in de keuken.

Carrer d'Avicenna, 2, tel. 971 39 19 99, www.pastisibiza.com

Zo eenvoudig kan het leven zijn

Sa Vida **6**

Geraffineerde keuken waarin met passie wordt gekookt voor een prima prijsje. Geen wonder dat de tent van chef-kok Anatoli Goranov en sommelier Angel Ruiz elk uur van de dag drukbezocht is.

Carrer del Bisbe Carrasco, 14, tel. 971 07 18 43, www.sa-vida.es

Achter gesloten deuren

Ibiza Food Studio **7**

Op deze plek verwezenlijkt Boris Buono, voormalig chef van sterrentent Noma

Die 'ouwe' heeft een hoop meegemaakt – Eivissa's Dalt Vila

Eivissa's Werelderfgoed Dalt Vila, de historische oude stad, is een van de best bewaard gebleven en de grootste vesting in het Middellandse Zeegebied. Ze biedt levendige inzichten in tweeduizend jaar cultuur- en eilandsgeschiedenis.

Bijna als een slakkenhuis ontsnapt de Dalt Vila aan het drukke leven 'downtown', wat optisch vooral te danken is aan de dubbele vestingsring, waarbinnen de middeleeuwse huizen gepropt zijn. Dubbele? Ja, in de renaissance is besloten het fatsoenlijke te doen en ook de 'lagere' bevolking te beschermen tegen piraten en andere veroveraars. Dit gigantische openluchtmuseum is het imposantst van boven op de **Plaça de la Catedral 1**, waar tweeduizend jaar geschiedenis op straat ligt. Het renaissancefort **Castell Almudaina 2** staat op de plek waar zich ooit de Punische Akropolis bevond en waar ook een Moors paleis heeft gestaan – zoals te doen gebruikelijk maakte de heerser van het moment de bouwwerken van zijn voorganger met de grond gelijk. Om die reden staat de kathedraal **Santa Maria de les Neus 3** op dezelfde grond als zijn gewijde voorgangers: de tempel van de Carthagers, de Romeinse tempel voor Mercurius en de Moorse moskee.

'Souvenirs' uit zo'n beetje alle perioden zie je in het **Museu Arqueològic d'Eivissa 4**. De schatkamer ligt deels in de bovenste stadsmuur. Je vindt hier vondsten uit allerlei tijdperken, van de Feniciërs en de Romeinen tot de Arabieren en de renaissance. Hier boven, op de Carrer Major 2, bevond zich vroeger de universiteit van Ibiza. Hier beheerde men de opbrengst van de zoutoogst die het eiland zijn eerste welvaart bracht. Wie niet in de zoutpannen werkte, betaalde een overeenkomstige vergoeding. En dan is er nog het (nooit erg drukke) toeristencentrum in de voormalige curie, die je kunt bezichtigen met behulp van een audioguide (zie blz. 23).

1

Uitstekend: kerktoeren van de kathedraal Santa Maria de les Neus.

P
PARADOR

Ooit zal in het gebouw van het **Castell Almudaina** de eerste parador – een luxueus staatshotel – van de Balearen zijn deuren openen. De bouw ervan wordt steeds maar weer uitgesteld door nieuwe archeologische opgravingen (als het klaar is, kun je het vinden via www.parador.es).

En passant ...

Geen angst, je raakt hier nooit het overzicht kwijt: overal in de Dalt Vila verhalen bordes in verschillende talen (gewoon omklappen) over de plek waar je bent en de historische betekenis ervan. Het king-of-the-worldgevoel dat je hierboven hebt, hadden de inwoners van Ibiza-stad ook toen zij in 1806 op dezelfde plek getuige waren van een bijzondere daad. Hun volksheld, de Barbarijse zeerover Antonio Riquer Arabí, bracht een Engels schip dat (volgens de overlevering) tien maal zo groot was als het zijne tot zinken in de haven. Tegenwoordig zweeft een pacifistisch blik verder over de moderne jachthaven Marina Botafoch aan de overkant en aan de andere kant naar het binnenland. De grote rode doos die te zien is aan de overkant is overigens discotheek **Privilege** ► blz. 32)

De welgestelde burgerij

Naar beneden kun je het beste via de **Carrer de Pere Tur** 5, waarop je langs vier eeuwen architectuur slentert. Welgestelde families hebben hier prachtige huizen gebouwd. Bijzonder zijn Casa Fajarnés-Cardona, dat in vroeg-20e-eeuwse neokoloniale stijl is gebouwd (tegenover Casa Consistorial, tegenwoordig cultureel centrum), nr. 1 (Casa Montero, 17e eeuw), nr. 5 (Casa Mariano Tur, 18e eeuw), nr. 6 (Casa Vedova, 17e eeuw), nr. 7 (Casa Llobet, 19e eeuw) en het gebouw op de hoek van Carrer Sant Carles, Casa Tuells-Wallis (19e eeuw). Misschien kun je ergens naar binnen kijken om een glimp op te vangen van een kleine binnentuin, een fontein of een rijkelijk versierd trappenhuis.

Een bijzondere ervaring is de zelfgebakken taart kopen naast de Sant Ciriac-kerk in het **Convent de Sant Cristòfol**. De nonnen, die nadat je een belletje hebt geluid achter de toonbank verschijnen, hebben alleen dan contact met de buitenwereld.

Kloosterlijke rust in de hoofdstad

De Dalt Vila is als geheel spectaculair, maar heeft geen echte highlights. Op een kleine uitzondering na dan: op het verlengde van de Carrer Major, min of meer aan de voet van **Museo Puget**, is in een gevel een kapelletje verzonken, de **Capilla de Sant Ciriac** 6 (de beschermheilige van het eiland). Op deze plek zou in 1235, tijdens de Reconquista, de eerste soldaat de stad zijn binnengedrongen. Daarna kwamen zijn kompanen,

Eivissa's museum voor moderne kunst MACE.

door een dwarstunnel die je nu kunt gebruiken om de weg naar beneden te verkorten. Dan moet je het wel stellen zonder een blik op het mooie plein vanwaar het eiland wordt bestuurd, **Plaça d'Espanya**. De tunnel komt halverwege de lagere stadsmuren uit.

Nieuwe kunst tussen oude muren

De onderste verdedigingsmuur van de Dalt Vila uit de 16e eeuw heeft in totaal zeven bastions (*baluard*). De hele vestingmuur rondom, is een erg sportieve aangelegenheid. Het beste uitzicht op de stad en de eronder liggende havens heb je bij de **Baluard de Santa Llúcia**, waar vaak leuke evenementen worden gehouden, zoals feesten met beroemde dj's. De baluards Sant Jordi en Sant Bernat bieden een mooie blik op Formentera.

Waar je sowieso even moet aanwippen na je wandeling, zijn het **Museu d'Art Contemporani d'Eivissa** **7** (MACE) en **Lune Rouge** **8** en **Art Projects Ibiza** **9** ten noorden van de oude stad. Bij al deze instituten krijg je een goed overzicht van de levendige kunstscene van Ibiza.

Verder naar beneden, op de drukke **Plaça de Vila**, stuit je onvermijdelijk weer op de echte, moderne wereld met zijn vele winkels en restaurants. De **Portal de ses Taules** spuugt je automatisch vanuit de Dalt Vila de nieuwe stad in.

INFO EN OPENINGSTIJDEN

Een **audioguide** (70 min.) is verkrijgbaar bij de tourist information boven aan de Plaza de la Catedral of beneden bij de Paseo de Vara de Rey.

Museu Arqueològic d'Eivissa **4**: Plaça de la Catedral, zomer di.-za. 10-14, 18-20, zo. 10-14, winter di.-za. 9-15, zo. 10-14 uur, volwassenen € 2,40, kinderen tot 18 jaar gratis.

Museu d'Art Contemporani d'Eivissa **7**:
► blz. 16

Lune Rouge **8**,
Art Projects Ibiza **9**:
► blz. 17

ETEN EN DRINKEN

El Olivo Mio **3**:
► blz. 20

Uitneembare kaart: F 6 | plattegrond: ► blz. 18

Aan de Plaça d'Espanya is het in het hoogseizoen altijd gezellig druk.

TOT JE ERBIJ NEERVALT ...

In de 'Bermudadriehoek' voor foodies tussen de gezellige Sidrería Poma en de eerbiedwaardige concertbar Teatro Pereya kun je snacken, eten en drinken zo veel als je maar wilt. Bijvoorbeeld in het aangenaam geprijsde restaurant **Locals Only** 8 in een sfeer die doet denken aan de hipsterbuurten van Berlijn (Plaça des Parc, 5, www.localsonlyibiza.com). Of vegan bij **Out of Time** 9 (Carrer Jaime I) – meer veganistische restaurants vind je overigens op www.ibizavegan.com. Het kleine **Wine&Pasta** 10 (Carrer Miquel Caietà Soler, 12) doet zijn naam eer aan en je eet ook heerlijk in het schitterende tuinrestaurant **La Brasa** 11 (Carrer de Pere Sala, 3, www.labrasaibiza.com). Lekker verse sappen en smoothies haal je bij de **fruteria Es Tap Nou** 12 (Carrer de Madrid, 18, www.estapnou.es).

in Kopenhagen, zijn nieuwe droom. Makkelijk binnenkomen is het niet. De eerste horde heet Facebook – je kunt het beste vrienden worden met het restaurant –, de tweede deur is een dikke stalen in een weinig populaire uithoek van de stad. Er is ook een filiaal in Sant Joan (alleen voor 'vrienden').

Carrer Alt, 2 tel. 971 31 21 90

Winkelen

Spaanse designboetieks zijn er in Eivissa meer dan genoeg: **Adolfo Domínguez** 2 (Carrer Bartolomé Rosello, 30), **Get Dirty Lab** 3 (Carrer des Caló d'en Reial, 3) en **NYC Ibiza** 4 (Passeig de Vara de Rey, 8) bijvoorbeeld. Maar ook voor souvenirs ben je hier aan het juiste adres. Zo koop je lekkere hierbas in de **Aniseta Fàbrica de Licores** 5 (Avinguda Santa Eulària, 19, tegenover de veerboot naar Formentera, ma.-vr. 9-13.30, 16-21, winter tot 19.30 uur) en kaartjes, tassen met logo's en andere merchandise bij de winkels van de betreffende discotheken als **DC-10** 6 en **Amnesia** 7 (beide Passeig Vara

del Rey) en **Pacha Merchandising** (Calle Bisbe Cardona I Tur, 1). Nog typischer Ibiza is het in La Marina, waar je uitgaanskledij kunt kopen (bijvoorbeeld bij **Custo Barcelona** (Carrer Bisbe Torres, 3), **Mango** (Carrer de la Creu, 26) en **Holala** (Plaça Mercat Vell, 12), maar ook de beruchte adlibmode uit de jaren 70, die je al van verre kunt zien wapperen, en natuurlijk espadrilles (**Divina** Carrer Santa Crue, 7, Dalt Vila). Tussen de Carrer Lluís Tur i Palau aan het water en de Carrer d'Annibal (links en rechts voor Carrer Guillem de Montgri) kun je daarnaast helemaal losgaan in talloze indieboetieks.

Of even wachten met kopen

Hierbas, Ibiza-zout, wijn en merchandise van discotheken als Pacha en Amnesia is ook te koop op het vliegveld. Café del Mar heeft daar zelfs een eigen lounge.

Uitgaan

Tussen de veerhaven en de oude stad ligt La Marina, waar je je uitstekend kunt amuseren. Hier word je lang voor je naar een club gaat (beter niet voor 1 uur) al verleid door allerlei leuke tentjes. Bezoekers worden met tegoedbonnen naar bars gelokt, promotie-teams trekken door de straten om kaartjes voor een van de megaclubs te verkopen.

La Marina is na Sitges op het vasteland bovendien het grootste **homobolwerk** van Spanje – vooral op de Carrer de la Verge. Terwijl de grenzen van seksuele voorkeur op het eiland sowieso al vrij los zijn, is er hier in 'Gayvissa' een aantal mannenbars en zelfs een herendisco. Het is hoe dan ook geen enkel probleem om flink te *barhoppen*. Heb je het goed volgehouden, dan kun je per miniveerboot naar **Marina Botafoch** (► blz. 26), waar je je eveneens tot diep in de nacht kunt amuseren en goed kunt dansen. De boot vaart in de zomer regelmatig op en neer en vertrekt rechts van het piratenmonument.

Hoe zag het leven er in Eivissa uit in de middeleeuwen? De burgers, de heersers, de angst voor de pest en piraten ... Nou, zoals in de dramatische **nachtvoorstelling**, die onder je huid kruipt en die door acteurs in historische kostuums telkens weer wordt 'onderbroken' voor een liefdesdrama (Catalaans, Spaans en Engels): za. 21 uur, verzamelen op de oude markt voor de Portal de ses Taules, Plaza de la Constitució (tel. 971 39 92 32, www.ibiza.travel, informacioturistica@eivissa.es, maximaal 20 pers., volwassenen € 10, kinderen tot 18 jaar korting, groepen tot vier pers. € 25).

Concertcafé om in te swingen

Teatro Pereya

Charme van vervolgende tijden, maar te dure cocktails in een authentieke Amerikaanse-barstijl.

Calle del Conde de Rosselló, 3, www.teatro.pereya.com

Indrinken met cocktails

Incognito

Goed bezochte gaybar, vooral tussen middernacht en 2 uur een populaire in-drinkgelegenheid. Na die tijd verkassen veel bezoekers naar de nabijgelegen discotheek Anfora in de Dalt Vila.

Carrer Santa Lucía, 47, dag. 22-3.30 uur, zomer ook Carrer Alfonso XII, 11, dag. 22-3.30 uur

Gaydisco

Anfora

De enige homodisco op Ibiza. Diverse bars en dansvloeren en een darkroom.

Carrer Sant Carlos, 7 (Dalt Vila), zomer dag. 0-6 uur, entree € 7, vanaf 2 uur € 12

Dragqueens

Samsara

Bar voor homo's van beide geslachten, inclusief trasvestietenshow.